

Les últimes monges de l'asil

Les Germanetes dels Ancians Desemparats, que havien obert l'establiment el 1891, han traspassat la seva popular residència d'avis de Banyoles

Les darreres religioses que hi quedaven van marxar la setmana passada

El 12 de desembre del 1891, dues dones sense recursos de Setcases i Vilademí van ser les primeres usuàries de l'asil que les Germanetes dels Ancians Desemparats acabaven d'obrir a Banyoles, en una casa llogada a la ronda Fortià. Va ser l'inici de la presència d'aquest orde religiós –fundat feia poc per Teresa Jornet, posteriorment santa– que ha tingut el seu punt final aquesta setmana passada: les quatre monges que quedaven s'han traslladat a una altra comunitat i el servei de residència l'ha assumit una empresa.

Sor Lucía de San Dositeo i sor Antonia de San Juan de la Cruz van ser les primeres responsables d'una institució que al llarg de 131 anys ha tingut un paper molt rellevant en l'atenció a la gent gran, sobretot fins que, fa tot just unes dècades, les administracions van dedicar recursos a aquest servei. A l'asil, com s'ha conegut sempre a Banyoles, han viscut unes 3.900 persones i hi han treballat 180 religioses junt amb gent empleada. Dimecres passat, darrer dia de la congregació a la ciutat, l'alcalde i alguns regidors van acomiadar-les i els van agrair la feina feta.

La documentació dels tràmits per obrir l'asil, rescatada per diferents cronistes locals, il·lustra la precarietat dels inicis i la situació en què vivia part de la població. Se sap que, el 1870, a Banyoles constaven 531 "pobres indigents", una xifra altíssima si tenim en compte que la vila tenia aleshores uns 4.500 habitants. La xifra possiblement augmentaria amb la tercera carlinada i l'epidèmia de còlera de les dècades següents. A tots aquells desemparats els atenien en un modest "hospital de pobres". És en aquest context que apareixen sor Lucía i sor Antonia, procedents de València. Les dues religioses, amb l'ajuda de capellans amb influències, van convèncer els prohoms locals –entre els quals l'alcalde, Francesc Dalmau, i Pere Alsius– de la conveniència d'establir-s'hi. Una junta es va encarregar de recaptar diners per obrir i mantenir l'asil. Una quinzena de famílies benestants es van comprometre a posar-hi dues pessetes cada setmana (hi va haver un anònim que n'hi posava deu), però hi va haver altres ciutadans que hi van col·laborar amb quantitats menors. Paral·lelament, les dones de les Conferències de Sant Vicenç de Paül van anar recollint roba i materials de tota mena.

La inauguració oficial es va fer el 6 de gener del 1892. Aquell mateix mes, van arribar tres religioses més: sor Elvida de San Luis, sor Carmen del Corazón de Jesús i sor Silbina de San Eduardo. Ara, ja podien tenir una superiora, càrrec que assumiria sor Lucía de San Dositeo. En poc temps, la casa de la ronda Fortià va quedar petita de tanta gent que hi atenien. El trasllat a uns espais més grans era indispensable, una necessitat que van solucionar el matrimoni format per Esteve Boschmonar i Mercè Quintana i un altre home, Martirià Morgat, cedint els terrenys on van poder aixecar la seu actual. Per la seva banda, una junta va recaptar diners per a la construcció, de què la primera pedra es va posar el setembre del 1895. Al cap de dos anys, s'estrenaria. L'església es va inaugurar el 1913, dedicada a la Mare de Déu dels Desemparats. La característica escultura del Sagrat Cor que presideix al coberta de l'asil és del 1942.

Publicat a:

-El Punt Avui. Girona 05-12-2022, Pàgina 18

Font del document:

<http://www.elpuntavui.cat/societat/article/5-societat/2226800-les-ultimes-monges-de-l-asil.html>